

Energetická chudoba v Evropské unii – statistika

V posledním desetiletí se energetická chudoba v Evropské unii stává stále závažnějším problémem, zejména s ohledem na kolísající ceny energie, socioekonomické rozdíly, vyvíjející se energetické politiky zaměřené na boj s emisemi skleníkových plynů a snahu o zpomalení klimatických změn. Energetická chudoba se týká milionů lidí v celé EU – podle nejnovějších

dat Eurostatu z roku 2023 nebylo 10,6 % obyvatel schopno udržet ve svých domovech adekvátní teplotu, což je výrazný nárůst, ať už oproti 9,3 % v předchozím roce, případně 6,9 % v roce 2021. Tento problém se stává stále výraznějším s tím, jak ceny energií rostou a příjmy domácností s tímto růstem nedokážou držet krok.

Tabulka – % domácností, které si nemohou dovést adekvátně vytápnout své obydlí

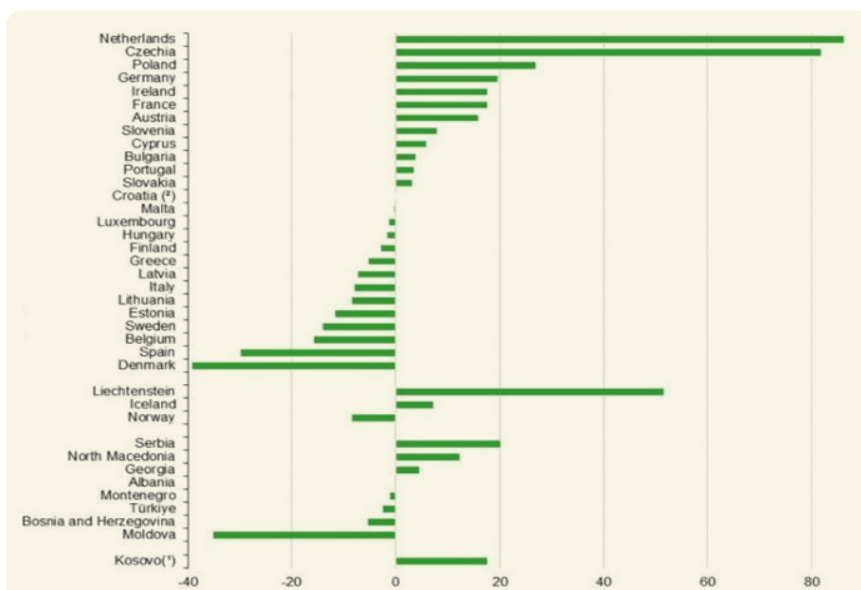
Rok	2019	2020	2021	2022	2023
EU	6,9 %	7,5 %	6,9 %	9,3 %	10,6 %

Zdroj: Eurostat (2024a)

[Odkaz na web](#)

Změny v cenách energií pro domácnosti ve srovnání s předchozím rokem, stejný semester, (národní měna), druhá půlka roku 2023 (*)

Podíváme-li se na evropské statistiky, podle nejnovějších dat Eurostatu došlo k nejvyššímu nárůstu cen elektřiny ve srovnání s předchozím rokem v Nizozemí (86 %) a v České republice (82 %). K třetímu nejvyššímu zdražení v poměru k předcházejícímu roku došlo v Polsku, kde energie zdražily meziročně „pouze“ o 27 %. K nejvýraznějšímu poklesu cen elektřiny došlo naopak v Dánsku (minus 30 %) a Španělsku (minus 6 %).

(1) Toto označení je použito bez předpokladů ohledně pozice a statusu Kosova, které koresponduje s UNSCR 1244/1999 a ICJ Stanoviskem k deklaraci o Nezávislosti Kosova

(2) Chorvatsko v eurech v roce 2022 (pro srovnání)

(*) Rumunsko není zahrnuto, kvůli rozdílné metodologii

Zdroj: Eurostat (online data codes: nrg_pc_204)

eurostat

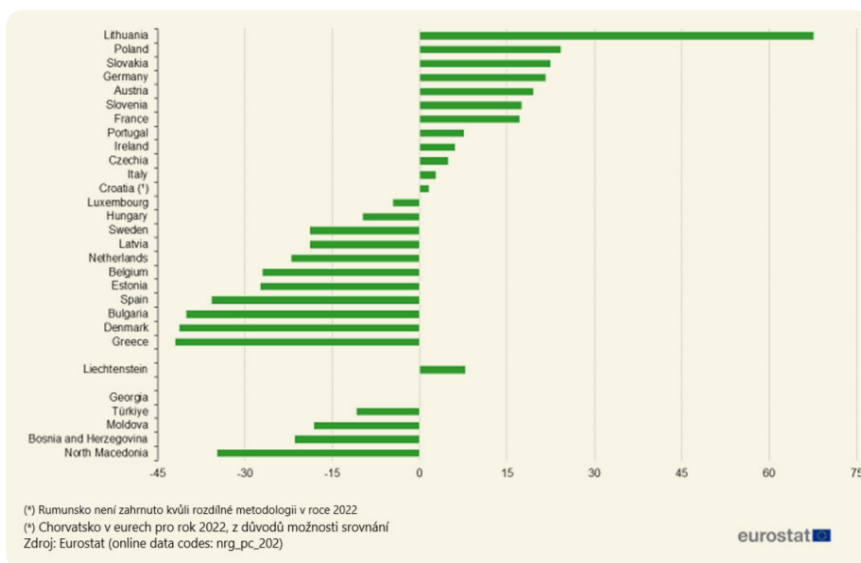
Zdroj: Eurostat (2024b)

[Odkaz na web](#)

Změna cen zemního plynu pro domácí spotřebitele ve srovnání s předchozím rokem, stejný semester, druhá půlka roku 2023.

Výrazně jiná je situace u zemního plynu, jehož cenový nárůst dopadl na obyvatele Litvy (68 %), Polska (24 %) a Slovenska (22 %). Naopak ceny plynu meziročně nejvíce klesaly v Řecku (minus 42 %), Dánsku (minus 41 %) a Bulharsku (minus 40 %).

Zdroj: Eurostat (2024c)

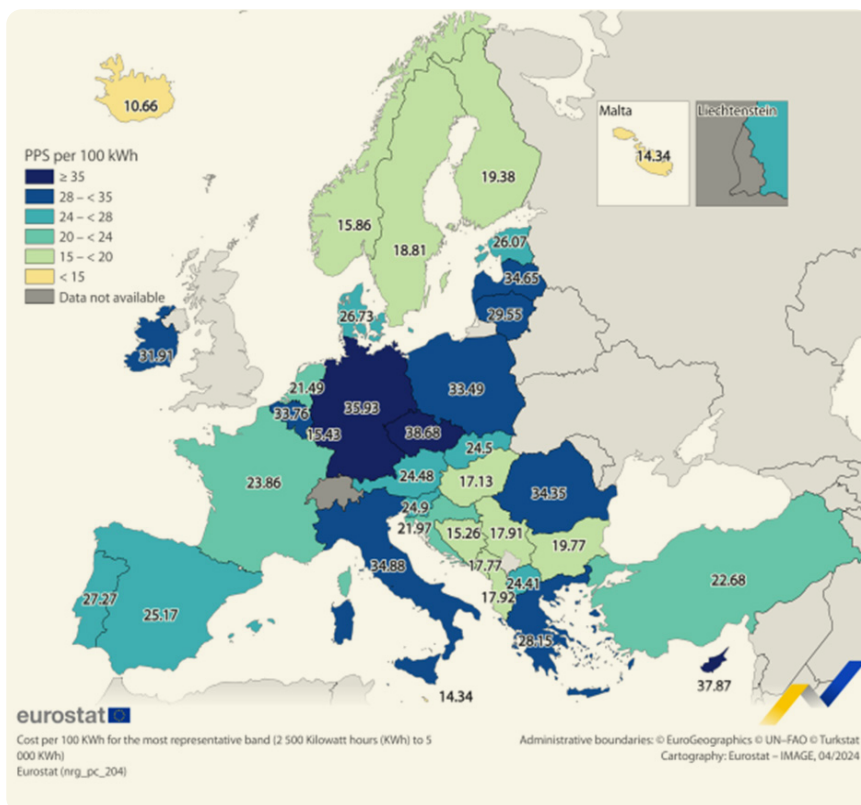
[Odkaz na web](#)

Sledování cenových trendů je velmi důležité. Právě náhlé zvyšování cen energetických surovin má významný dopad na zvyšování energetické zranitelnosti

domácností, které po navýšení plateb za energie mohou upadnout do energetické chudoby.

Ceny elektřiny pro domácnosti, druhá polovina roku 2023. Normy kupní síly (PPS) na 100 kWh.

Eurostat udává i ceny energií podle standardu kupní síly (PPS). Elektřina pro domácnosti byla v druhém pololetí roku 2023 v poměru ke standardu kupní síly nejdražší v České republice, na Kypru a v Německu. Nejlevnější elektřinu v poměru k příjmům měly domácnosti na Maltě a v Lucembursku.

Zdroj: Eurostat (2024b)

[Odkaz na web](#)

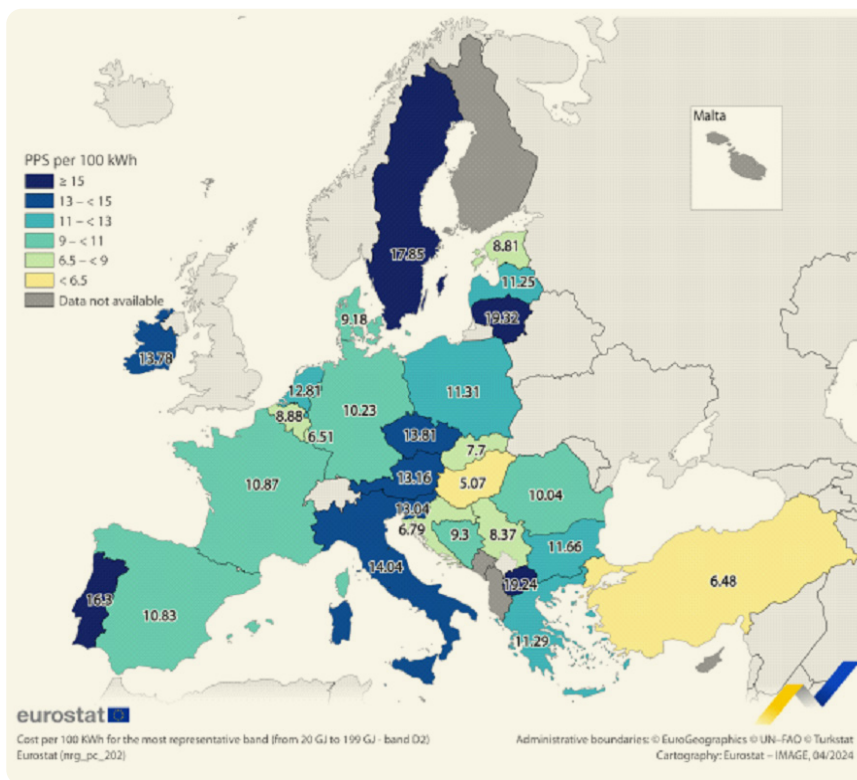

Ceny plynu pro domácnosti, druhá polovina roku 2023. Standardy kupní síly na 100 kWh.

Významně jiná je situace s cenami plynu pro domácnosti. Podle standardu kupní síly byl plyn nejdražší pro obyvatele Litvy, Švédska nebo Portugalska, nízké částky v poměru ke svým příjmům naopak platilo Maďarsko a stejně jako v případě elektřiny i Lucembursko.

Zdroj: Eurostat (2024c)

[Odkaz na web](#)

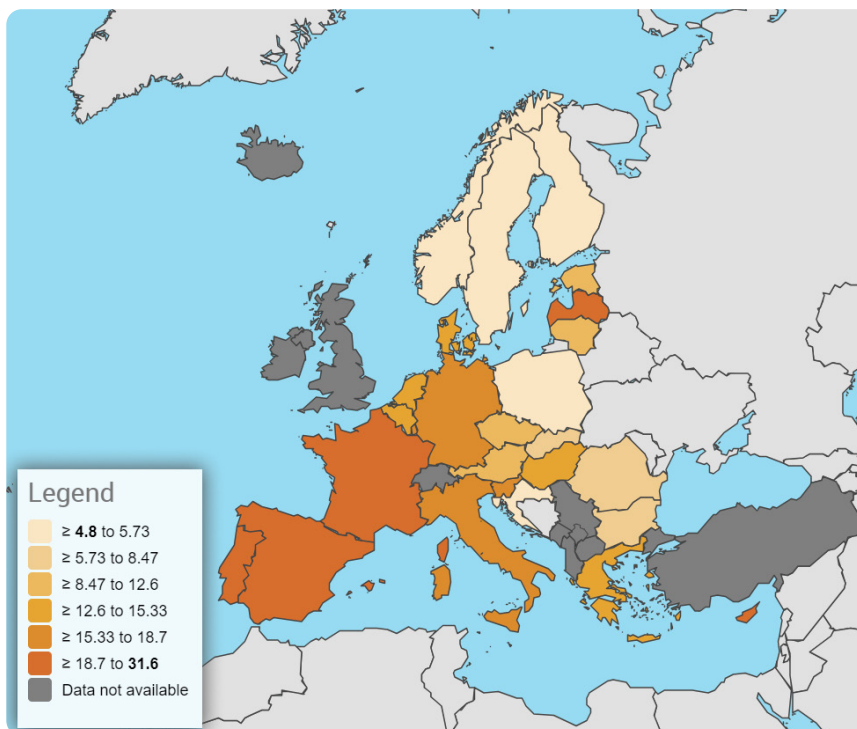

Vysoká hodnota standardu kupní síly u energetických surovin má významný dopad na energetickou chudobu jednotlivých zemí. Důležité je ale nezapomínat na lokální kontext, některé domácnosti mohou mít

k dispozici vícezdrojové vytápění (například elektřinu a tuhá paliva). Možnost aktivně si zvolit zdroj vytápění vzhledem k aktuálním cenám je zásadní faktor, který energetickou zranitelnost domácností výrazně snižuje.

Podíl populace žijící v obydlích s protékající střechou, vlhkými stěnami, podlahami a základy, případně špatně utěsněnými okny.

Konečná cena energií ale není jediným ukazatelem, který je důležitý pro sledování energetické chudoby v Evropské unii. Významným faktorem energetické chudoby je také kvalita obydlí, které domácnost obývá. Eurostat sleduje i populaci, která žije v obydlích s protékající střechou, vlhkými stěnami, podlahami a základy, případně špatně utěsněnými okny. Kvalita obydlí a jeho energetická náročnost je důležitá pro konečné množství energie, jež domácnost

Zdroj: Eurostat (2024d)

[Odkaz na web](#)

musí vynaložit k zajištění alespoň základního standardu kvalitního života. Velmi špatná je situace například na Kypru nebo v Portugalsku, kde v nevyhovujících obydlích bydlí kolem 30 % celkové populace. Naopak nejlepší situace v sektoru bydlení je ve Švédsku nebo Finsku, kde za výše zmíněných podmínek žije přibližně kolem 5 % obyvatel.

Švédsko	4,8 %	Litva	8,6 %	Itálie	17,1 %
Finsko	5,3 %	Estonsko	10,5 %	Lucembursko	18 %
Chorvatsko	5,6 %	Rakousko	10,5 %	Slovinsko	18,5 %
Polsko	5,7 %	Maďarsko	12,6 %	Lotyšsko	18,8 %
Slovensko	5,8 %	Řecko	13,5 %	Francie	21,1 %
Malta	7,2 %	Belgie	14,5 %	Španělsko	23 %
Rumunsko	7,5 %	Nizozemí	14,9 %	Portugalsko	29 %
Bulharsko	8,4 %	Dánsko	15 %		
Česko	8,5 %	Německo	16 %		

Regionální rozdíly

Rozsah energetické chudoby v EU se v jednotlivých regionech výrazně liší. Ve východoevropských zemích, včetně Bulharska, Rumunska a pobaltských států, se vyskytovala v minulosti vyšší míra energetické chudoby v důsledku nižších příjmů domácností a zastaralé a neefektivní energetické infrastruktury, která je taktéž výrazným faktorem zvyšujícím energetickou zranitelnost.

Naopak bohatší země západní a severní Evropy mají tendenci vykazovat nižší míru energetické chudoby,

i když ani ony nejsou vůči tomuto problému imunní. Země jako Velká Británie, Francie a Německo se potýkají s energetickou chudobou zranitelných skupin obyvatelstva, zejména důchodců, domácností s nízkými příjmy a osob žijících v energeticky neefektivních domech. Zejména ve Spojeném království se situace stala významným politickým tématem, což vedlo ke zvýšeným vládním zásahům a veřejné diskusi o energetické chudobě po celé Evropě.

Energetická chudoba v EU a současné výzvy

Navzdory politickým snahám pandemie COVID-19 postavila před Evropu ohledně energetické chudoby nové výzvy. Mnoho domácností zaznamenalo pokles příjmů, zatímco spotřeba energie se zvýšila, neboť lidé trávili více času doma. Ačkoliv je více času stráveného doma často příjemné, domácnostem, které si nemohou dovolit zvýšenou spotřebu energií, může tento trend způsobit významný ekonomický problém.

Energetickou chudobu nejen v EU výrazně ovlivňuje i změna klimatu. Extrémní výkyvy počasí, jako jsou

vlny veder a chladná období, jsou stále častější, což představuje pro zranitelné domácnosti, které si nemohou dovolit odpovídající vytápění nebo chlazení, další zátěž. Nyní stojí EU před úkolem najít rovnováhu mezi svými ambiciózními cíli v oblasti klimatu a potřebou chránit zranitelné domácnosti před rostoucími náklady na energie. Řešení energetické chudoby bude vyžadovat kombinaci politik zaměřených na zlepšení energetické efektivity, podporu domácností s nízkými příjmy a zajištění spravedlivého sdílení přínosů přechodu na nízkoemisní energetiku.

Zdroje

Eurostat. 2024a. Link:

[Odkaz na web](#)

Eurostat. 2024b. Link:

[Odkaz na web](#)

Eurostat. 2024c. Link:

[Odkaz na web](#)

Eurostat. 2024d. Link:

[Odkaz na web](#)